

Katja Kettu
Můra

Argo, 2017, překlad Lenka Fárová, 384 stran
TEXT MICHAL PAŘÍZEK
HODNOCENÍ 89 %

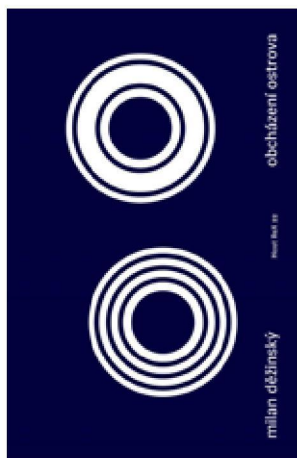
V tu chvíli se stane zázrak. Ze severu zavane ostrý vítr, strhne čerstvý sníh ze závěje, a vytvoří tak bílou stěnu mezi mnou a štváci. Slyším praskot ledu, vystrašené zavytí honičích psa, výkřiky pronásledovatelů, pak mi uši zacpe kvílení vichru. Nečekám, až se hustý závoj rozplyne.

Finská spisovatelka Katja Kettu patří k autorům, kteří ví, jak na pozadí milostného příběhu mapovat dějinné a společenské paralely, na příkladech z minulosti pak zcela přirozeně odhaluje mnoho o dnešním světě. Témata jako zakázaná láska, nespokojivé postoje k menšinám a nezdravá pachuť moci v jejím novém románu Můra rozkvétají ve fascinující mnohohlasou elegii, která je stejnou měrou lyrická jako dobrodružná. Vypravěčkami a hlavními hybatelkami jejích příběhů bývají ženy, kterým v jejich roli nikterak nebrání skutečnost, že jsou zároveň často hlavními oběťmi událostí.

Mladíčkou Finku Irgu stojí vášnivě vzplanutí k sovětskému agitátorovi kus jazyka, bezpečí domova a zavede ji přímou cestou do gulagu. Začátek knihy je strhující, divoké tempo se poté poněkud uklidní, ale napětí neklesá. Autorka žongluje s hlasy vypravěček i časovými rovinami, výtečně vykreslené postavy ještě dobarvuje zručnou aplikací hluboce zakořeněných mýtů a pověr, které už tak složitou životní realitu zkreslují do chvílemi až groteskních rozměrů. Čitelná paralela se současným ruským vůdcem zprvu zatahá za vlasy, aby nakonec do bežešvé mozaiky zapadla jako poslední, nepravidelný a složitě umístitelný dílek. Pro celkový obraz ale o to důležitější.

Všechny minulé hrůzy, které se skrývaly ve stínu, jsou pryč, rozplynuly se ve vůni kouře a smůly. Jako kdyby mě sám Jiskrooký nechal na pokoji. Suším si slzy na tvářích, ale nejsou tam a vzpomenu si, že jsem už dávno neplakala.

fm—80

Milan Děžinský
Obcházení ostrova

Host, 2017, 64 stran
TEXT JIŘÍ ZAHRADNICKÝ | MODERNI-REVUE.CZ
HODNOCENÍ 89 %

Je hezký podzimní den, sedím v předzahrádce bratislavského Depresa, v kapse mě hřeje lístek na večerní koncert k nedožitým sedmdesátinám Deža Ursinyho a kolemjdoucí turisté do sebe s úsměvem šťouchají: „Depression...“ V takové náladě otevírám Děžinského Obcházení ostrova na straně 13 a čtu: „Polib mne, jako bych byl dívka/ Chci jen, abys věděla/ mám červené šaty a měsíc/ lodičky na jehlách a jsem naživu.“ Teprve později mi docvakne, že Píseň zaslechnutá v baru je variací na jednu ze starších písní Lany Del Rey. Představuji si, že vznikla asi takto: básník (a překladatel z angličtiny) sedí v baru, kde právě hraje Summertime Sadness („I got my red dress on tonight/ Dancin' in the dark in the pale moonlight“), a v hlavě se mu rodí slova, která raději hned zapisuje na účtenku: „Mám červené šaty a měsíc/ lodičky na jehlách...“

Roudnický autor Milan Děžinský patří spolu s Ondřejem Buddeusem a Jakubem Řehákem k současným českým básníkům, kteří mi svou nezaměnitelností dělají radost. Děžinského Obcházení ostrova sice není tak kompaktní jako jeho předchozí sbírka Tajný život, ale úroveň si zachovává. Oproti dřívějšímu přibyla na jedné straně rodinná témata a „zápis-ky“ z cest, na druhé i výrazně temnější tóny. Například úvodní variace na báseň Waltera de la Mare Posluchači končí dost mrazivě: „Řekněte, že jsem se vrátil, tiše zkouší ten,/ kdo se vrátil splnit slib.// Posluchači s krátkými údy se nehýbají./ Posluchači s visícími pažemi se nehýbají.“ Pokud vám připadá, že Děžinský v Obcházení ostrova potřebuje berličky z literatury a hudby více než dřív, je to pravda jen zčásti. Jeho parafráze jsou sice znamenité, ale jádrem jeho nové sbírky jsou stejně jako dřív křehké básně plné neotřelých obrazů a jemného humoru.

MERY
SPOLSKY

KITT
CHEN

APEY

BEATA
HLAVENKOVÁ

VÁCLAV
KOUBEK

JABL
KOŇ

JARDA
SVOBODA
TRABAND

VÁNOČNÍ
KOLEKCE

20. 12. 2017 / 19:00

PALÁC AKROPOLIS